

TUNTOSARVI

Nro 34 1986

TUNTOSARVI

Kuulonäkövammaisten lehti
Ilmestyy 48 kertaa vuodessa, perjantaisin
Nro 34/86
12. vuosikerta

JULKAISIJA

Näkövammaisten Keskusliitto ry.

PÄÄTOIMITTAJA Orvokki Holopainen

TOIMITTAJA Timo Pietilä

TOIMITUKSEN OSOITE

Näkövammaisten Keskusliitto
Mäkelänkatu 50, 00510 Helsinki
puh. (90) 77041/227

SISÄLLYS

Syyskuinen johtokunta	1
Ajankohtaista	4
Lukijan palsta	12
Ilmoitus	16

TUNTOSARVI

26.9.1986

Syyskuinen johtokunta

Syyskuun johtokunnan kokous pidettiin 16. päivänä Helsingissä. Kokoukseen osallistui nyt myös ensimmäisen kerran sosiaalihuollon vasta nimittämä uusi edustaja. Hän on vs. tarkastaja Tuula Pietilä. Hänestä teemme jutun ihan erikseen hieman myöhemmin, kunhan uusi edustaja on ensin ehtinyt perehtyä toimintaansa oudossa järjestössä. Seuraavassa jälleen vanhan tavan mukaan lyhyesti johtokunnan käsittelemiä asioita:

Pohjois-Karjalan Vammaisjärjestöjen neuvottelukunta on ehdottanut Pohjois-Karjalan lääninhallitukselle, että lääniin perustettaisiin viittomakielen tulkin virka. »Katsotaan mitä se tuo tullessaan», sanoi puheenjohtaja-Pirkko, joka istuu itse kuurosokeiden edustajana tuossa neuvottelukunnassa. Vielä ei Suomessa ole yhtään tällaista virkaa.

Kuopion kuurosokeiden kerho on käynnistymässä. Kuopion työväenopisto on antanut kerhon käyttöön ohjaajan, joten sekin puoli on kunnossa.

Johtokunta merkitsi tiedoksi myös saaneensa käyttöön testamenttilahjoituksen. Liisa Linden halusi, että hänen omaisuudestaan annetaan 200.000 mk Suomen Kuurosokeat ry:lle. Johtokunta päättää rahojen

käytöstä myöhemmin, sillä lahjoittaja ei ollut halunnut määrätä sitä etukäteen. Tärkeitä kohteita löytyy varmasti.

Yhdistyksen liian pieniin toimitiloihin on luvassa kohennus. Näkövammaisten Keskusliitto on luvannut, että yhdistys pääsee Sokevalta vapautuviin tiloihin. Sokevalle haetaan parhaillaan uusia tiloja. Muuttopuuihin päästäneen ensi vuonna.

Pohjoismaiden kuurosokeiden yhdistysten puheenjohtajat kokoontuvat Tampereen palvelutalossa 15.-16.11. tänä vuonna. Puheenjohtajat olivat halunneet nimenomaan tutustua Tampereen palvelutaloon. Eipä taida muualla yhtä hienoa taloa ollakaan.

Raha-automaattiyhdistykseltä anotaan avustusta ensi vuodeksi kaikkiaan 2,6 miljoonaan markkaa. Toiminnanjohtaja piti anomusta kohtuullisena. Mitään varsinaista uutta ei anomuksessa ole. Kuluja kuitenkin nostaa ensi vuonna järjestettävä kuurosokeiden maailmankonferenssi, jonne lähetetään myös Suomesta edustaja.

Yhdistys aikoo myös selvittää mahdollisuuksia oman pistekopiokoneen hankkimiseksi. Ehdotuksen teki Lasse Hannula. Pistekopioita tarvitaan vuosi vuodelta yhtä enemmän. Nyt kopiot on teetetty korvausta vastaan Näkövammaisten Keskusliitossa, mutta sen palveluun ei ole aina oltu kovin tyytyväisiä.

Uusi aluetoimisto perustetaan Jyväskylään. Toimiston hoitajaksi eli aluesihteeriksi siirtyy Pirjo Rissanen Tampereelta. Aluesihteerin toiminta-alue olisi Keski-Suomen ja Mikkelin keskussairaalaapiirit sekä myös

Savonlinna. Tampereen aluesihteerin paikka julistetaan haettavaksi heti.

Tampereen palvelutalon II-vaiheen rakennustyöt ovat noin kaksi kuukautta jäljessä aikataulustaan. Kevään lakko viivästytti töitä ja edelleen on sähkömiehistä kova pula, sillä kaikilla muillakin rakennustyömailla on nyt sähkömiesten tarvetta. Laajennus valmistunee lokakuun loppupuolella ja asukkaat voivat muuttaa vasta loppuvuonna.

Johtokunta toivotti tervetulleeksi uuden jäsenen. Hän on Hilikka Simonen Joensuusta.

Vaasassa järjestetään marraskuun alussa Näkövammaisten Keskusliiton Nuorisoasiamiespäivät. Johtokunta päätti pyytää Sari Isakssonia menemään paikalle. Päiville osallistuminen koettiin hyvin tärkeäksi, koska yhdistyksellä ei tällä hetkellä ole riittävästi nuorisotoimintaa.

Pikkujoulupaikaksi valittiin Grand Hotel Tammer Tampereella. Sen tekemä tarjous oli selvästi edullisin monista pyydetyistä. Tarkemmat tiedot pikkujouluviihkonlopusta tulevat erillisessä ilmoituksessa.

Johtokunta vetäytyy koulutus- ja neuvottelupäiville Onnelaan 4.-5. lokakuuta. Johtokunta tapaa toisensa oikeastaan vain johtokunnan kokouksissa, eikä niissä ehditä keskustella juuri muista asioista kuin juuri sillä kertaa esityslistalla olevista. Onnelassa on tarkoitus ehtiä käsitellä kaikenlaisia ideoita ja ehdotuksia.

Lasse Hannula ehdotti, että yhdistyksen tulisi perustaa apuvälinetoimikunta. Tällä hetkellä kuurosokeiden apuvälineasioita hoitaa Näkövammaisten Kes-

kusliitto, mutta uusia välineitä (mm. DiaLogos) on tullut jo niin paljon, että siinä olisi työsarkaa yhdelle erilliselle toimikunnalle. Johtokunta harkitsee ehdotusta.

TP

AJANKOHTAISTA

Työryhmä esittää pikkulasten vanhemmille lyhyitä työpäiviä

Pikkulasten vanhemmilla tulisi olla mahdollisuus tehdä tavallista lyhyempää työpäivää. Tätä mieltä on sosiaali- ja terveysministeriön asiaa pohtinut työryhmä. Työryhmän esityksen mukaan alle viisivuotiaiden lasten vanhemmille joko isälle tai äidille tulisi oikeus kuuden tunnin työpäivään. Lisksi ekaluokkalaisten isä tai äiti voisi tehdä lyhyttä päivää syyslukukauden ajan. Lyhyestä työpäivästä maksettaisiin kuitenkin tavanno- maista pienempää palkkaa.

Mietinnön vastaanottanut sosiaali- ja terveysministeri Eeva Kuuskoski-Vikatmaa (keskustapuolue) lupaili asiasta hallituksen esitystä eduskunnalle vielä tämän vuoden aikana.

Työryhmä esittää myös lakia siitä, että sairaan lap-

sen isä tai äiti saisi olla kotona hoitamassa lastaan kolme vuorokautta. Nyt asiasta on sovittu työehtosopimuksissa. Eri alojen sopimuksissa on hoitovapaaksi sovittu 1-4 päivää. Oikeus hoitovapaaseen on useimmissa sopimuksissa vain äidillä.

Eduskunta aloitti syysistuntokauden – Oppositio rähisi

Eduskunta on palannut kolme kuukautta kestäneeltä kesälomaltaan. Heti ensimmäisessä istunnossa koivisteli kokoomus työvoimaministeri Urpo Leppästä (SMP). Kommunistit puolestaan arvostelivat koko hallitusta huonosta työllisyyden hoidosta.

Kokoomuksen mielestä eduskunnan tulisi antaa epäluottamuslause työvoimaministeri Urpo Leppäsel- le. Kokoomus katsoo, että Leppäsestä ei ole ministeriksi, koska hän ei kykene valvomaan ministeriönsä rahan käyttöä. Työvoimaministeriön todettiin aiemmin tänä vuonna ylittäneen käytettävissä olleita rahoja yli viidellä miljoonalla markalla. Kokoomuksen esittämä epäluottamuslause ei johtane ministeri Leppäsen eroamiseen tehtävistään, sillä muut hallituspuolueet asettunevat ministerin tueksi.

Kommunistit puolestaan arvostelivat ankarasti hallitusta huonosta työllisyyden hoidosta. Ensi talvena on Suomessa mahdollisesti enemmän työttömiä kuin milloinkaan aikaisemmin.

Viisumipakko voimaan Ranskassa

Ranska on päättänyt ryhtyä vaatimaan viisumia kaikilta maahan saapuvilta ulkomaalaisilta. Vain EEC-maat ovat pakon ulkopuolella. Viisumipakolla Ranskan viranomaiset toivovat saavansa hallintaan maata ravistelevan terroriaallon. Ranskan pääkaupungissa Pariisissa on muutaman viimeksi kuluneen viikon aikana räjähtänyt useita pommeja, jotka ovat surmanneet ja haavoittaneet kymmeniä ihmisiä. Myös ranskalaisia YK-joukkoja vastaan on tehty hyökkäyksiä Libanonissa.

Viisumipakko tarkoittaa sitä, että jokaisen suomalaisen joka matkustaa Ranskaan, on hettava lupa matkalleen Ranskan konsulaatista Helsingistä. Luvan saaminen kestää yhden päivän. Näin Ranskan viranomaisilla on mahdollisuus tutkia onko maahan saapumassa oleva ulkomaalainen mahdollisesti terroristi. Suomen viranomaiset neuvottelevat parhaillaan olisiko mahdollista poistaa viisumipakko Suomen kansalaisilta.

Ensimmäinen syysmyrsky riehui

Syksyn ensimmäinen myrsky riepotteli veneitä 15.-16.9. Kymmenet veneet karkasivat tuulen mukana tai upposivat. Paikoin 26 metriä sekunnissa puhaltanut tuuli ei kuitenkaan aiheuttanut suuria vahinkoja. Yhtään ihmistä ei myrskyssä myöskään kadonnut tai loukkaantunut. Veneilijöitä kehoitetaan nyt syysmyrs-

kyjen alettua tarkastamaan entistä huolellisemmin veneidensä kiinnitys laituriin. Myös sisämaassa tuuli katkoi jonkin verran puita ja aiheutti sähkökatkoksia. Etenkin Pohjois-Savossa ja Karjalassa tuuli voimakkaasti. Suuria vahinkoja ei aiheutunut kuitenkaan missään.

Maailman Luonnon Säätiö täyttää 25 vuotta

Merikotkat ovat olleet Maailman Luonnon Säätiön suojelemissa eläimiä Suomessa vuodesta 1972 lähtien. »Kun suojelu alkoi, lentokykyisiä poikasia syntyi viisi, viime vuonna niitä syntyi jo 30», kertoo Suomen Rauhaston pääsihteeri Mauri Rautkari. Viime talvena kotkien ruokintapaikoille kuljetettiin yli 30.000 kiloa lihaa, saariin rakennettiin tekopesiä ja ihmisiä opetettiin olemaan häiritsemättä merikotkia pesimisaikana.

Toinen esimerkki suojelukohteista ovat saimaannorpat. Viime vuonna syntyi jo 18 uutta saimaannorppaa. Tämä on monivuotisen työn tulos, Rautkari painottaa.

Suomessa Maailman Luonnon Säätiön juhlavuotta vietetään 13.10. Maailman Luonnon Säätiö (World Wildlife Fund WWF) on kansainvälinen epäpoliittinen järjestö. Se toimii 23 maassa. Yhdistys kerää rahaa uhanalaisten eläin- ja kasvilajien sekä niiden elinym-

päristöjen suojeluun. Suojelukohteina maailmalla ovat mm. kilpikonnat, valaat, sarvikuonot, tiikeri ja Galapagossaaret. Suomessa järjestö suojelee merikotkan ja saimaannorpan lisäksi myös muuttohaukkaa, valkoselkätikkaa, kaakkuria, metsäpeuraa ja jokihelmsimpukkaa. Uhanalaisista kasveista suojelukohteiksi on valittu neidonkenkä, ukonhattu ja siperianmetsäköynnös. Aluekohteita ovat Siikalampi, Kesonsuo, Liminganlampi, Luiraaapa, Vehmaanniemi, saaristo ja lettosuot.

Suomen rahaston tulolähteistä tärkeimpiä ovat yritykset. Yli kolmannes varoista tulee joko yritysten antamana rahana tai muuna tukena.

»Esimerkki yhdestä tuen muodosta on Nokia Oy:n valmistama Luonnon Ystävän talouspaperi. Nokia saa käyttää paperin pakkauksessa yhdistyksen pandakarhu-tunnusta korvausta vastaan», Rautkari kertoo.

Yhdistys saa varoja myös myymällä omia pandakarhu-tuotteitaan (esimerkiksi paitoja) ja lahjoituksina yksityisiltä ihmisiltä. Säätiön palveluksessa olevien kolmen päätoimisen suojeluhenkilön apuna toimii vuosittain noin 350 vapaaehtoista suomalaista.

Tulossa hyvä omenasato

Ammattiviljelijöiden omenatarhoista saadaan tänä vuonna suhteellisen hyvä sato. Kuiva kesä ja kylmä syksy eivät ole haitanneet omenoiden kasvua. Sen sijaan kotipuutarhoista tulee Puutarhaliiton arvion mu-

kaan vähän omenoita, koska viime vuoden runsaan sadon takia puut pitävät lepovuoden.

Omenan korjuu on parhaillaan meneillään. Nyt poimitaan mantereella ensimmäisiä talvilajikkeita ja Ahvenanmaalla vielä syyslajikkeita. Sadon laatu on hyvä. Jonkin verran ovat hedelmärupi ja hedelmäpuupunkki tehneet kiusaa. Kotipuutarhoissa on esiintynyt paikoitellen runsaasti harmillista hedelmärupea, koska puut ovat isoja ja yleensä liian tuuheita.

Vanhanajan maito Valion uutuuks

Vanhanajan maito on Valion uusi tuote. Uudella tuotteella Valio yrittää pysäyttää maidon kulutuksen vähenemisen. Vanhanajan maidon myyntiä kokeillaan runsaat puoli vuotta Helsingin ja Oulun seuduilla.

Uusi tuote on pakattu litran pakkaukseen. Pakkauksen kyljessä on lypsäjätytön kuva. Uusi maito maksaa 40 penniä enemmän kuin kevytmaito.

Vanhanajan maidossa kerma nousee pintaan, ja sen rasvaprosentti on runsaat neljä. Maidosta on pastöroimalla tapettu tauteja aiheuttavat bakteerit. Muuten sitä ei ole käsitelty.

Nastat kengissä pitävät pystyssä

Keksijä Tapio Seppäsen uusi keksintö lupaa jalankulkijoille turvallisuutta pahimillakin liukkailla. Jalkineen kantaosaan asennettava uusi pitonasta tulee myyntiin marraskuussa.

Uudessa keksinnössä kengän koron sisällä on kaksi kovametallinastaa. Liukkaalla kelillä ne vedetään esiin koron takana olevasta renkaasta: Pieni painallus kengän kantaosalla palauttaa nastat takaisin koron sisään.

Keksijän mukaan hänen keksintönsä on paljon parempi kuin aikaisemmat samaan tarkoitukseen valmistetut tuotteet. Aikaisemmat tuotteet on ollut vaikea ottaa pois käytöstä sen jälkeen kun astutaan esimerkiksi sisätiloihin tai autoon. »Varsinkin iäkkäiden ihmisten ja invalidien on ollut vaikea käyttää liukuesteitä, joiden kiinnittäminen ja irrottaminen vaativat notkeutta», selittää keksijä Tapio Seppänen.

Pitonasta valetaan tulevaisuudessa talvikenkään jo valmistusvaiheessa. Vanhoihin kenkiin pitonasta voidaan asentaa samalla kun on aika vaihtaa kuluneet korkolaput uusiin suutarissa. Uusi keksintö ei maksa paljon. Keksijä vakuuttaa, että vanhojen korkolappujen vaihtaminen uusiksi nastakoroiksi ei tule kalliimmaksi kuin korkojen uusiminen yleensä.

Seppänen kypsytteli pitonastaansa kolmisen vuotta. Keksintö syntyi, kun keksijä kaatui hiekoittamattomalla kadulla. »Keksiminen ei Suomessa kannata ilman melkoista sitkeyttä», keksijä sanoo. Ideaa on testattava huolellisesti, selvitettävä onko sillä kysyntää ja mieluiten valvottava itse koko ajan ideasta valmiiseen tuotteeseen asti. »Parasta on itse patentoida keksintönsä ja myydä se omalle yritykselleen», Seppänen neuvoo. Jollei asioita osaa hoitaa oikein, hukkuu keksintö Seppäsen mukaan viranomaisten hitauteen.

Koivusta tullut kysytty puu

Koivua ei ole tällä hetkellä tarjolla riittävästi vaneriteollisuuden tarpeisiin. Lähivuosikymmeninä koivupulan odotetaan entisestään pahenevan. Tämä johtuu siitä, että koivu on yksi kaikkein parhaimmista puulajeista vanerin valmistamiseen. Metsänkasvattajat eivät ole kuitenkaan arvostaneet koivua. Vielä 20 vuotta sitten koivua pidettiin roskapuuna, joka kaadettiin ensi tilassa pois ja tilalle istutettiin mäntyä tai kuusta. Koivun huonoon arvostukseen vaikutti myös hirvien suuri määrä. Hirvet tuhosivat helposti hyvään kasvun alkuun päässeet taimikot.

Nyt koivua viljellään jälleen runsaasti. Puu kuitenkin kasvaa hitaasti. Nyt istutettavat puut ovat korjuukunnossa vasta vuonna 2010. Tänä vuonna uusia koivumetsiä istutettiin lähes 8.000 hehtaarille. Enemmänkin olisi istutettu, mutta taimia ei ollut tarjolla riittävästi.

Hintasuositussopimuksessa vanerikoivu on tänä vuonna ensimmäistä kertaa hinnoiteltu kaikkein arvokkaimmaksi puulajiksi. Järeä, vähäoksainen puu alentaa valmistuskustannuksia. Lisäksi koivu on muillakin ominaisuuksiltaan maailman tuhansien puulajien joukossa vaneriviilun valmistukseen eräs kaikkein parhaista.

Liasta kahvinjuonnista sydänsairautta

Runsas kahvinjuonti lisää veressä kolesterolipitoisuutta. Siksi kahvi lisää riskiä sairastua sydäntauteihin. Näin toteavat Antti Reunanen ja Ritva Seppänen, jotka ovat saaneet juuri valmiiksi asiaa koskevan tutkimuksen.

Tutkijat korostavat, että runsas kahvin juonti aiheuttaa vain harvoin sydänkohtauksen, mutta se lisää kuitenkin riskiä sairastumiseen varsinkin tupakoinnin yhteydessä.

Laajaan selvityksen kului yhteensä noin 10.000 suomalaista. He ilmoittivat juovansa kuusi kupillista kahvia päivittäin ja noin kolmannes tutkituista ilmoitti juovansa seitsemän kupillista tai enemmän päivässä. Tutkimuksessa havaittiin, että mitä enemmän kahvia tutkittu ihminen ilmoitti juovansa, sitä enemmän kolesterolia hänen veressään oli.

Lukijan palsta

Taas minulle sattui...

Pari viikkoa sitten, myöhään illalla, olin viemässä laatikkoa parvekkeelle. Huomaamattani poikani tuli perässä vilkaisemaan parvekkeelta pihalle. Niinpä laati-

kon vietyäni suljin heti oven ja menin jatkamaan töitäni keittiöön. Jonkin ajan kuluttua minulle tuli asiaa pojalle ja kutsuin häntä. En saanut mitään vastausta joten menin katsomaan mitä poika puuhaa. Kävin läpi jokaisen huoneen häntä kuitenkaan löytämättä. Huusin! Videot oli päällä – siellä karjui Ritari Ässä, kello oli jo yli 10 illalla... Olin todella ihmeissäni – MISSÄ POIKA ON?!? Lopulta vaistonvaraisesti päätin vilkaista vielä parvekkeellekin... Ja voi itku – sieltä se pikkukaverini marssi sisälle TOSI VIHAISEN NÄKÖISENÄ, uskottekos. Ensin olin kauhuissani, sitten purskahdin helpottuneeseen nauruun. Poikani tokaisi loukkaantuneena että vielä uskallat nauraa. Selitin hänelle ettei tässä itkeäkään osaa – minulle kun on noita tilanteita sattunut vaikka minkälaisia. Niinpä sitten jouduin kertomaan toisenlaista iltasatua eli niitä muita tilnejuttuja. Ja yhtä makeasti ne poikaani naurattivat kuin Hessun seikkailut Villissä Lännessä. Itse tapahtumahetkellä minun on joskus vaikea päättää itkeäkö vai nauraa, mutta jälkepäin tapahtumat ja kimmellukset yleensä naurattavat. Englannissa asuessani minulle sattui ja tapahtui...

Olin kerran käymässä Lontoon Suomalaisessa Merimieskirkossa. Siellä on kivat sosiaalitalat jossa voi tavata toisia suomalaisia, juoda kahvia, sauna, lukea lehtiä jne. Tapasin siellä muutamia tyttöjä joiden kanssa juttellessa ja saunoessa ilta vierähti huomamatta pitkälle. Kotimatka maanalaisella niin myöhään pelotti. Niinpä emäntä kutsui meidät asuntoonsa yöksi. Teimme vuoteet lattialle ja jatkoimme juttelua. Sit-

ten olimme vaan nukahtaneet paikollemme.

Yhtäkkiä säpsähdin hereille kun huoneessa paloi valot ja kaksi miestä tuli sisälle työkalupakkien ja lamppujen kanssa. Emäntä selitti että hän oli soittanut huoltomiehelle kun huoneesta oli alkanut kuulu outoa ääntä, piipitystä ja vinkunaa. Ihmiset olivat varuillaan kaikenlaisen epätavallisen suhteen koska pommit ja uhkaukset olivat Lontossa yleisiä. Heräsin todella ja aloin etsiä kuulolaitettani. Mihin olin sen illalla laittanut, en muistanut... Lopulta se löytyi lattialta, vuodevaatteiden joukosta – pieni vinkuva koje, joka oli unohtunut korvaani ja sieltä sitten joskus tippunut. Ilmeet olivat herkullisia esitellessäni mokomaa – ja tilaisuus kello 2 aamuyötä!!!!

Seija Troyano

Lapin kuurosokean kesä

Terveisiä Muoniosta. Asun Muonion palvelutalossa. Tämä on pitkä, yksikerroksinen talo ja huoneistoja on 20. Kaikki muut asukkaat ovat kuulevia, minä olen ainoa kuurosokea. Kerron nyt leirijastani.

Toukokuun viidentenä päivänä menin Rovaniemen silmäsairaalaan. Seitsemäs päivä minulta leikattiin harmaakaihi, olin sairaalassa kaksi viikkoa ja nyt näen vähän. Sen jälkeen olin vanhainkodissa jonkin aikaa ja siellä hoitajat laittoivat minulle silmätipat. Itse en pysty niitä laittamaan.

Toukokuun viimeisellä viikolla me vanhainkodin asukkaat lähdimme hoitajien kanssa Kittilän Sirkkaan Levin hotelliin retkelle. Olimme siellä yön ja vierailim-

me Kittilän vanhainkodissa kahvilla. Sitten palasimme takaisin ja minä tulin omaan kotiini.

Heti sen jälkeen lähdin oppaan kanssa Helsinkiin peruskurssille ajaksi 2.-19.6. Oppaani meni lasten luo. Kurssilla minulla oli kuuleva ohjaaja. Opiskelimme kaikkea mahdollista: keittiötöitä, askartelua, piste-kirjoitusta, valkoisen kepin käyttöä ja liikuntaa. Ohjelmaa oli paljon ja monta retkeä. Illat olimme kaikki yhdessä seurusteluhuoneessa ja keskustelimme. Teimme retken sähköjunalla Korsoon, missä tapasimme Inkun. Istuimme ulkona, nuotiolla keitettiin kahvia ja paistettiin lettuja. Piha oli kaunis. Sisällä oli vammaisten tekemiä töitä. Ihailimme pyykkipojista tehtyä kynttilänjalkaa ja muita töitä. Olimme siellä koko päivän ja palasimme pirteinä monitoimitaloon.

Toisen matkan teimme näkövammaisten lomakotiin. En muista paikan nimeä (toim. huom. se on Villinki), sinne mentiin laivalla. Sielläkin olimme koko päivän, kävelimme ja ihailimme paikkoja ja söimme lounaan. Se oli kaunis saari ja aurinko paistoi kauniisti ja me palasimme takaisin iloisella mielellä.

Kolmas retki tehtiin Näkövammaisten ammattikoululle. Siellä on uusi hieno koulu, kerrostalo. Meille tarjottiin kahvia ja tapasin vanhan opettajani Sirkka Saarisen pitkästä aikaa. Oli ilo nähdä tuttuja.

Neljännelle retkelle saimme oppaiksi Kuurojen liiton tulkkioppaita. Menimme raitiovaunulla Helsingin Kauppatorille ja sieltä kiinalaiseen ravintolaan syömään. Vaihdoimme oppaita ja jatkoimme matkaa metrojunalla. Hissillä mentiin maan alle, siellä oli kau-

nista ja kylmää ja metrojuna oli hieno. Hissillä tulimme ylös ja hengästyimme hiukan. Sitten menimme Linnanmäelle ja siellä kaikki eri tahoille. Minä menin tulkkioppaan kanssa kummitusjunaan ja muihin laitteisiin. Lopuksi kokoonnuimme yhteen ja tulimme takaisin väsyneinä.

Viides retki tehtiin tulkkioppaiden kanssa Onnelaan. Viimeisen retken teimme Seurasaareen ja siellä hienossa ravintolassa söimme erityisen hienon lähtiäislounaan. Ravintola oli kauniilla paikalla ja ihastelimme kaikkea. Minulla oli hyvä ohjaaja, Eeva Sorkkila, kiitoksia Eevalle. Peruskurssin aika oli todella hauska, olin virkistynyt ja oli haikeaa lähteä pois. Matkustaminen oli ihanaa. Koko kurssin ajan oli aurinkoisia päiviä eikä yhtään satanut.

Kerttu Ylimattila

Ilmoitus

Kiitos edellisestä vireästä kerhoillasta ja tervetuloa taas Helsingin seudun kuurosokeiden kerhoon maanantaina 29.9.1986 klo 18.00-21.00.

Kerho pidetään Näkövammaisten Keskusliiton monitoimitilassa, 5. kerros, Mäkelänkatu 50.

Jos sinulla on ongelmia tulkin hankkimisessa, soita minulle.

Teija Koskimies
